

Değini

Habeas Data Kavramı ve Kavramın Kişisel Verilerin Korunması Tartışmalarına Katkısı¹

Mutlu Binark²

Habeas Corpus kavramı

Halihazırda iç hukuk sistemimizde Eylül 2010 Referandumu ile, mevcut Anayasamızın 20. maddesine eklenen “Herkes, kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahiptir. Bu hak; kişinin kendisiyle ilgili kişisel veriler hakkında bilgilendirilme, bu verilere erişme, bunların düzeltilmesini veya silinmesini talep etme ve amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenmeyi de kapsar. Kişisel veriler, ancak kanunda öngörülen hallerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebilir. Kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usuller kanunla düzenlenir” şeklindeki ek fıkra ile (12/9/2010-5982/2 md.)

kişisel verilerin korunması anayasal bir hak olarak düzenlenmiştir. Ancak Türkiye’de Avrupa Komisyonu 108. No’lu Sözleşmenin³ henüz iç hukuk sistemimize aktarılmadığı, yukarıdaki maddede anayasal bir hak olarak tanımlanan hakkın kullanılabilmesi zeminini oluşturacak “Kişisel Verilerin Korunması” Kanun taslağının 2004 yılından bu yana beklediği TBMM’de ikinci kez rafa kalktığı bir ortamda, Latin Amerika ülkeleri anayasa hukukunda gelişen ve yaşama geçen bir kavram olan *habeas datayı* ele almak, Türk Hukuk Sistemi için Avrupa Birliği hukuk düzenlemeleri dışında Latin Amerika ülkeleri örneği üzerinden kişisel verilerin ko-

1 Bu çalışmanın ortaya çıkmasına vesile olan Hacettepe Hukuk Fakültesi Bilişim Hukuku Yüksek Lisans Programı öğretim üyesi Yrd. Doç. Dr Ertuğrul Akçaoğlu’na teşekkür ederim.

2 Hacettepe Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Bilişim ve Enformasyon Teknoloji Anabilim Dalı.
mbinark@gmail.com

3 Avrupa Konseyi bünyesinde hazırlanan ve 1 Ekim 1985’de yürürlüğe giren “Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Bireylerin Korunması Sözleşmesi”, Türkiye tarafından da 28 Ocak 1981’de imzalanmıştır. Ancak, Sözleşmenin iç hukuka aktarılması için TBMM’ne sevk edilmesi 1 Ağustos 2014 tarihinde olmuştur. Türkiye Sözleşmeyi imzalayan ama yürürlüğe koymayan tek ülkedir.